

– GUDS RIKE ER ET BAKVENDTLAND

side 8–9

1/90 56. argang

LYS og LIV

UTGITT AV:
KIRKELIKTILBUD OG ISKE MENIGHETSFAKULTET

Kjære Menighetsfakultet-venner!

Velsignet nytt år og hjertelig takk for all omsorg i det året som nå er slutt.

Takk for forbønn, gaver, gjestfrihet og all annen form for hjelp til MF's virksomhet i 1989. Vi på MF har gledet oss over mange gode og oppmuntrende «håndtrykk» i løpet av året, jeg vil nevne bl.a.:

- Økt forbonnstjeneste, noe som vi har fått melding om fra flere kanter av landet og som bekreftes ved vitnesbyrd fra mange av MF's egne studenter. En spesiell takk til dere som p.g.a. alder, sykdom eller økonomi ikke kan gi så mye lenger, men som fortsetter å be for MF. Dere har en viktig tjeneste.
- Økt tilgang på nye studenter, noe vi kan takke menighetenes og de kristne organisasjonenes ungdomsarbeide for. Takk for aktivt rekrutteringsarbeid. Vi vet også at mange ber om at nye arbeidere må kalles til tjeneste.
- Stor oppslutning om MF's aksjoner og stor velvillighet når MF's representanter kommer på besøk. Takk til alle dere som har tatt imot oss og ordnet med arrangementer, gudstjenester, overnatting, transport, mat og alle andre praktiske forhold som våre besøk fører med seg.
- Økte gaveinntekter. Den store gaven på kr. 500.000,- like før jul og de mange andre gavene i 1989 vil gjøre det mulig å betale ned mer av driftsgjelden vår enn vi hadde regnet med i budsjettet. «oktoberaksjonen», ga i tillegg et overskudd på kr. 400.000,- til nedbetaling av gjelden. Vi fikk også en merkbar økning i statsstøtten i 1989.

kollegium og en administrasjon som det er en fornøyelse å samarbeide med.

Det er virkelig all mulig grunn til takknemlighet. La oss sammen takke Gud som på alle måter viser sin store omsorg for Menighetsfakultetets utdanning av medarbeidere til Hans vingård.

Vennlig hilsen
Erling Servan
Direktor

Studium på MF?

På MF tror vi det er viktig at enhver arbeider dyktiggjøres gjennom god utdanning og praksis. Ikke minst er dette viktig for alle dem som tar sikte på å gå inn i kirken eller skolen.

Å skulle presentere den kristne tro og veilede mennesker i trosspørsmål er ingen oppgave det kan tas lett på.

Ifjor var det en gledelig studentøkning til MF. Vi som arbeider på MF vil arbeide intenst og målrettet for at stadig flere skal få møte utfordringen til studium på MF.

I nyttårshelgen var de to MF-studentene Svein Andersen og Ole Inge Bekkelund «hjemme» i Nord-Hålogaland som ledere på NKSS sitt nyttårslederkurs for elever i ungdomsskolen og videregående skole. Informasjonssjef Trond Solvang var i Mandal på nyttårslederkurs for kristenruss fra hele landet. Ved begge disse samlingene kom MF-representantene i kontakt med mange ungdommer på terskelen til studium og yrke.

Utover våren vil flere av MF's studenter og ansatte være på reisefot for å formidle utfordringen til et spennende og interessant studium.

Vi håper alle Lys og Liv sine lesere vil ha dette viktige rekrutteringsarbeide med i sine bønner.

Trosbekjennelsen på kassett

Førstelektor Kjell Olav Sannes har i samarbeid med informasjonsavdelingen ved Menighetsfakultetet utarbeidet et studieopplegg over trosbekjennelsen og lest dette inn på bånd.

Studieopplegget, som omfatter fire forelesninger av 15 minutters varighet hver, kan bestilles på kassett fra informasjonsavdelingen.

De fire forelesningene tar for seg hver av trosartiklene. Den andre trosartikelen er tema for to av forelesningene.

Emnene er: *Gud, vår skaper* – første trosartikkel; *Jesus, vår Herre* – andre trosartikkel; *Jesus, vår frelser* – andre trosartikkel, og *Den Hellige And, Guds lyskaster på Jesus* – tredje trosartikkel.

Sammen med kassetten får man også et opplegg til videre arbeid i bibel- og studiegrupper, med spørsmål til samtale etter hver enkelt forelesning.

Jeg/vi vil gjerne ha tilsendt temakassetten om *Trosbekjennelsen*:

Navn: _____

Adresse: _____

Postnummer: _____ Sted: _____

Menighet: _____

Klippes ut og sendes til:

Informasjonsavdelingen – Det teologiske Menighetsfakultet
Gydvas vei 4 – 0363 OSLO 3

Det er en glede for meg å kunne fremføre denne takken på vegne av en fin flokk på omkring 500 studenter, et dyktig og innsatsvillig lærer-

LYS og LIV

Utgiver:

Det Teologiske Menighetsfakultet

Anvarlige redaktører:

 Tore Kopperud
 Erling Servan

Redaktør:

Trond B. Solvang

Redaksjonssekretær:

Nils-Petter Enstad

Illustrasjoner:

Marita Elvermo Sivertsen

Lys og liv er informasjonsbladet til Det Teologiske Menighetsfakultet. Bladet utkommer med 6 nummer årlig, og sendes til alle MF-for- eninger, samtlige menighetsråd i landet og alle navngitte bidrags- ytere.

Alle som ellers ønsker det, får bladet gratis tilsendt.

Gaver til MF:

Alle gaver du gir til MF's arbeid kan du trekke fra på selvangivelsen (i følge skattelovens paragraf 44).

Studier ved MF:

MF tilbyr følgende studier:

- Kristendomskunnskap (grunn- fag, mellomfag og hovedfag).
- Teologi med praktisk-teologisk seminar.
- Kateketseminar.

Ta kontakt med studieveilederne!

Det Teologiske Menighetsfakultet

Adr.: Gydas vei 4 – 0363 Oslo 3

Tlf.: (02) 46 79 00

Fax.: (02) 69 18 90

Bankgiro: 6038 30 18636

Postgiro: 5 12 87 80

Trykk: Allservice A.s

Opplag dette nr. 30 000

Forsidefoto: Lars Ove Kvalbein

Neste nummer kommer:

April 1990

Ekklesiologi- prosjektet

Overskriften virker kanskje vanskelig for mange. I det følgende vil det imid- lertid bli presentert en sak som kan vise seg viktig for svært mange i vår kirke.

Ekklesiologi vil si læren om kirken.

Ekklesiologiprojektet har altså med kirkeforståelse og menighetsbevissthet å gjøre.

Bakgrunnen er følgende: I første halvdel av forrige år tok rektor Olav Skjevesland opp tanken om et slikt prosjekt ved MF. I juni 1989 gikk det en søknad til det daværende Kirke- og undervisningsdepartementet om støtte til et forskningsprosjekt fra det såkalte Særfond II.

Prosjektets tittel var «Kirkesyn og menighetsliv», med undertittel «De praktisk – kirkelige konsekvenser av etterkrigstidens reformbestrebelse». Det ble ikke noen tildeling av offentlige midler til dette i fjor, men likevel kom prosjektet på sett og vis ut av startgropa alt på 80-tallet.

Et initiativ til Fakultetsrådet resulterte i at en mindre sum ble anbefalt satt av til prosjektet for 1990. Og styret fulgte opp. Styrets leder hadde forresten alt berørt saken på siste års forstanderskapsmote: «Vi trenger et bredt, tverr- faglig ekklesiologiprojekt på Menighetsfakultetet, så vi gjennom det kan være med å prege kirkens utvikling det nærmeste ti-år. Styret vil gjerne støtte et slikt forslag, fordi det knapt kan være noe emne som ligger nærmere for et *Menighetsfakultet*.»

Forstanderskapet skal på sitt møte i april få å si sitt. Tenk om prosjektet da ble bragt et stykke videre ad bevilgningenes vei – !

Mang en leser av «Lys og Liv» vil kanskje spørre: Er det da så viktig med kirkeforståelse og menighetsbevissthet?

Ja, det er det!

– Så ikke folkekirken skal ende opp uten kirkefolk.

– Så folkekirken blir Gudsfolket sendt til folket.

Begge deler pregede formuleringer fra MF-hold de senere år. Ord som det kan være vel verd å grunne videre på utover i 90-årene. Vi hører og leser i dag atskillig som både forskrekker og forundrer når det gjelder kirketenkning.

Noen uttrykker seg som om folkekirken skulle være *folkets kirke*. Men *en sann folkekirke er den kirke som lever folket nær, i vissheten om at den hører Jesus Kristus til*.

Det kunne legges mye til dette. I en liten artikkel i MF's meldingsblad får vi noye oss med en eneste ting som stadig oftere synes å bli borte i vår kirke- debatt, et ord om den personale side ved kirkebegrepet.

I vår bekjennelse leser vi om kirken at den er «forsamlingen av de hellige, der evangeliet blir lært rent og sakramentene forvaltet rett» (Augustina, artikkel VII). Og i artikkelen etter sies det at «kirken i egentlig mening er forsam- lingen av de hellige og sant troende».

Filip Melancthon har kommentert dette slik i Apologien (forsvarsskriftet) til Den augsburgske bekjennelse: «Kirken er ikke bare et fellesskap i ytre ting og ordninger, slik som andre politiske fellesskap. Den er først og fremst et samfunn av dem som tror og har Den Helige Ånd i hjertet.»

Dette er den kirke som kan være lys og salt i folket!

Måtte Menighetsfakultetets ekklesiologiprojekt bli til stort gagn for vår kjære norske kirke.

Tore Kopperud

Jorden i miljøkrisens tidsalder

Notater etter etterutdanningskurset
på MF 3. – 5. januar 1990

Av Nils-Petter Enstad

Generalsekretær Jørn Siljeholm:

«Pessimistisk optimist»

Generalsekretær Jørn Siljeholm i Norges Naturvernforbund beskrev seg selv som en «pessimistisk optimist» i sitt møte med de drøyt 100 lærerne som samlet seg til etterutdanningskurs på MF i dagene 3. til 5. januar. Å være en pessimistisk optimist er nærmest en forutsetning for å kunne ha et realistisk og ærlig forhold til miljøkampen, mente Siljeholm.

– De fleste som har arbeidet med miljø-utredninger svarer gjerne at de har optimisme som en grunnholdning når de skal presentere sine analyser, og denne optimismen slår gjennom i analysene deres. Dermed blir bildet skjevt i utgangspunktet, mener pessimist-optimisten Siljeholm.

Fysisk tak

Jørn Siljeholm undertreker at man erkjenner at det finnes et tak for hvor mye forurensning jorda kan tåle, og at det taket er miljøkatastrofen som truer, er det påkrevet med prosessomlegginger, og ikke bare renseanlegg. Siljeholm har likevel mer tro på forbrukermobilisering, og regnet med en økt polarisering i miljøkampen i årene som kommer.

Erik Dammann:

En global fordelingsfilosofi

– Vi må slutte å spørre om hva som er mulig innenfor dagens økonomiske rammer når det gjelder miljøarbeidet, og innse at det bare er en ny global fordelingsfilosofi som kan gjøre denne kloden beboelig også for kommende generasjoner, slo Erik Dammann fast i sitt foredrag under miljøkurset på MF. Etter å ha talt og skrevet om truslene mot miljøet og naturen i mer enn 20 år, opp-

Statsstipendiat Erik Dammann og førstelektor Arild Romarheim i samtale.
(Foto: Nils-Petter Enstad)

lever Dammann nå at han blir tatt på alvor. Boka *Pengene eller livet*, som kom i fjor, handler om i hvor stor grad det haster å få gjort noe. «Pengene eller livet» var også tittelen på Dammanns foredrag på MF.

– Det er menneskene som har skapt disse problemene, og det er menneskene som må løse dem, slo Dammann fast, og sluttet seg til Brundtland-kommisjonens oppfatning av at den ulike fordelingen er vår tids største miljøproblem.

– Omfordeling av ressursene er ikke et spørsmål om «veldedighet» eller om å gi av sin overflod. Det er en forutsetning for å kunne overleve, slo Erik Dammann fast.

Selv om det kreves globale avtaler for å kunne løse fordelings- og miljøproblemene, må noen gå foran og peke på alternative løsninger. Fjorårets begivenheter i Øst-Europa har gjort at økonomer i disse landene nå er på leting etter andre økonomiske modeller enn henholdsvis den sentraliserte og den konkurransepregede.

– I Øst-Europa er man interessert i å drofte en økologisk, global økonomi, sa Erik Dammann, som etter-

lyste politikere som har mot til å gi avkall på den nasjonale velstand.

– Den politiske tilbudskonkurransen vi idag ser, er en ynkelig forestilling, sa Erik Dammann, som etter sitt foredrag ble karakterisert som «en profet i en viss forstand av ordet» av kursleder Arild Romarheim.

Arild Romarheim:

Et øko-religiøst globalt engasjement

Tittelen på førskolelektor Arild Romarheims foredrag om religiøs økovekkelse mot år 2000, var *New Age-hollisme eller skaper-tilbedelse?*

Romarheim beskrev i sitt foredrag New Age som den tredje fasen i en ny-religiøs utvikling som begynte med teosofien ved århundreskiftet, og som fortsatte med hippietidens mangfold av bevegelser i 1960-årene.

New Age, slik vi kjenner det fra 1980-årene, er en almenreligiøs massebevegelse som har utkrystallisert to hovedretninger: En psyko-religiøs retning som setter selvet i sentrum, og en øko-religiøs, som har en globalt engasjement, sa Arild Romarheim i sitt foredrag.

– Innen New Age finnes det ulike former for «jordreligion» som kan føres helt tilbake til gamle stamme-religioner, sa Romarheim, og nevnte to eksempler som også finnes i Norge. Den ene kalles «gaia», og ser på den feminine seksualiteten som en skaperkraft, mens geomanti er en gammel forestilling om jordlegemets energibaner.

Det kristne svaret på disse forestillingene er å søke mysteriet bak mysteriene, og tilbe Skaperen i stedet for skaperverket, slo førstelektor Arild Romarheim fast i sitt foredrag, som han både innledet og avsluttet med å syngre noen vers fra salmen «Herre Gud, ditt dyre navn å ære» av Petter Dass.

Etter Romarheims foredrag, slapp Benedikte Thiis fra Regnbueskolen Mandala Senter i Gaustal til med sin respons. Sammen med sin mann Harald, er hun grunnlegger av Regnbueskolen. Ekeparet Thiis bekjenner seg til Ba'hai-religionen.

Benedikte Thiis sitt budskap gikk ut på at historien beveger seg i bølgedaler: Opp i lys og ned i mørke. Mens prosessen befinner seg i bunnen av en bølgedal, står en profet fram, og dermed går prosessen opp mot lyset igjen. En slik «opptur» er i ferd med å skje nå, og har blant annet som mål at religionen, psykologien og vitenskapen skal bli en enhet.

Per Antonsen:

Øst-Europa tar miljøproblemene på alvor

Landene i Øst-Europa legger ikke lenger skjul på at forurensning er alvorlige nasjonale helseproblemer i disse landene, og medgir at jord- og vannressurser er ødelagt, skogområdet lagt øde og at selve naturen mange steder er i ferd med å miste sin bæreevne.

Bare i Polen kreves det investeringer for 170 milliarder kroner over en 20-årsperiode for å kunne løse landets to mest prekære miljøproblemer: Vern av Østersjovannet og fjerning av sur nedbør-problemet. Den polske regjeringen ser ingen mulighet til å ta på seg slike økonomiske byrder, i tillegg til det teknologiske gapet som ligger mellom dagens situasjon og realiseringen av dette.

Det var førstekonsulent Per Antonsen i Miljøverndepartementets internasjonale avdeling som ga disse opplysningene i sitt foredrag: *Kan vi bidra til å løse miljøproblemene i Øst-Europa?*

Spilt ballen tilbake

Antonsen beskrev det økonomiske reformprogrammet til den nye polske regjeringen som «blant de mest vidtgående tiltak vi til nå har sett i Øst-Europa når det gjelder å legge grunnlag for å bekjempe landets økonomiske problemer, inklusive miljøproblemene».

– Med sin innsats på dette området har den polske regjering på mange måter spilt ballen tilbake til oss. Hva kan de nordiske bidra med for å understøtte reformprosessen og miljøvern-bestrebelsene? fortsatte Per Antonsen.

Noe av svaret har polakkene selv gitt: Utenlandske investeringer for å modernisere industrien, tilførsel av kapital og teknologi i sin alminnelighet og til fremstilling og utvikling av miljøvern-teknologi spesielt.

Per Antonsen mente dessuten at kunnskapsoverføring er et viktig felt når det gjelder dette, men konkluderte ellers med at ingen politisk innsats for å løse miljøproblemene i Øst-Europa kan erstatte den egeninnsats som er påkrevet fra den forurensede industriens egen side. Det regjeringer i øst og vest kan gjøre, er å bidra til at dette arbeidet blir effektivisert og påskyndet.

– Å oppnå eller å opprettholde ønskelig miljøaktivitet i regionen krever handling på regionalt nivå. Å fortsette en ikke-bærekraftig industrivirksomhet vil ganske enkelt bare utsette den pris som må betales, kanskje av denne generasjon, men helt sikkert av fremtidige generasjoner, sa førstekonsulent Per Antonsen i Miljøverndepartementet til slutt i sitt foredrag.

Geir Gundersen:

Ny fromhet for 90-årene

Forstander Geir Gundersen ved Dialektforbundet i Oslo tok i sitt foredrag til orde for en ny fromhet for 1990-årene i norsk kristenliv. Kirken i dag

opplever en voksende utilfredhet over et åndelig liv som ikke har kontakt med de egentlige og virkelige prosesser som enkeltmennesker og grupper står i.

– Deler av den norske fromhets-tradisjon har vært altfor isolert i forhold til det virkelige menneskelivet, slik det pulserer i all sin mangfoldighet. Dette er en fristelse den etablerte religion har stått overfor til alle tider, sa Geir Gundersen, som mente at det er mange i kirke-, kultur- og samfunnsliv som er opptatt av dette temaet. Disse roper opp om at vi må få tilbake ånden i kunst og kultur.

– Det er en ekte og dyp lengsel etter at den åndelige praksis må bli mer rotfestet i det virkelige livet, sa han.

Geir Gundersen så for seg en ny spiritualitet for 90-årene som var preget av både åndelighet og jordiskhet.

– Det finnes ingen ekte åndelighet som ikke oser av jordiskhet, og det finnes heller ingen ekte jordiskhet som ikke oser av åndelighet, slo Geir Gundersen fast.

– Kristelig tro og praksis skal kaste lys over virkeligheten og hjelpe oss til å forstå den, leve med den, tale den, forandre den og – ikke minst! – undre oss mer over det fantastiske livet, sa Geir Gundersen i sitt foredrag på kursets avslutningsdag.

Slipp studentene fri det er vår!

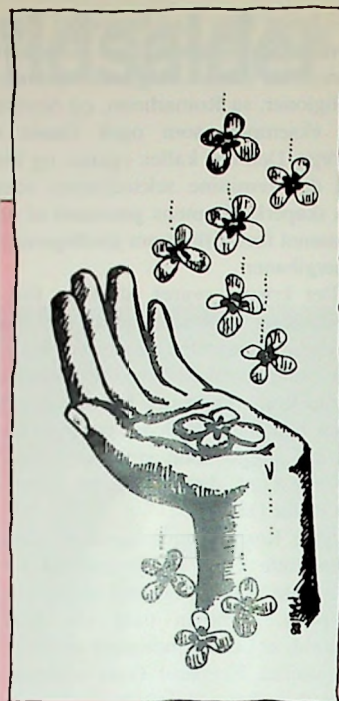
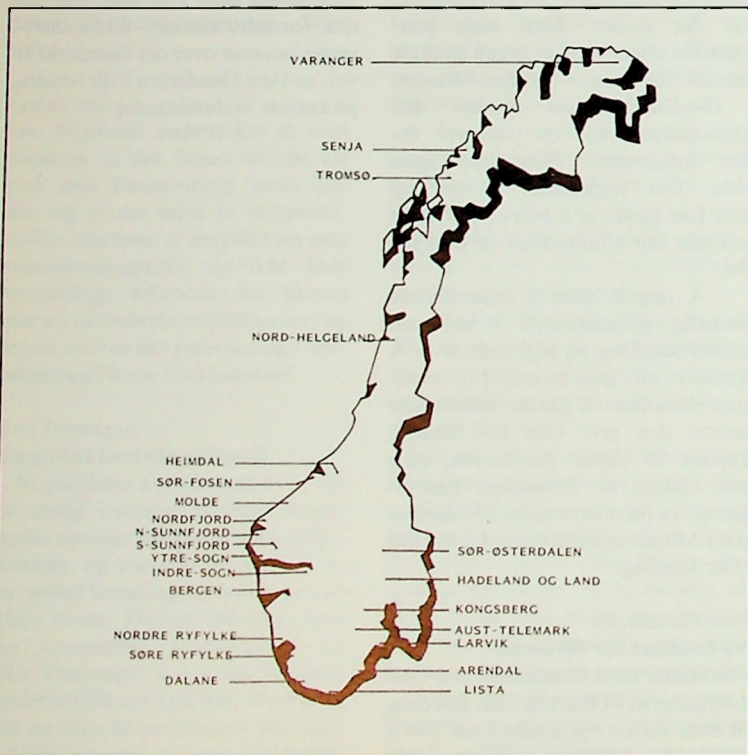
Et av de sikreste vårtegn er MF's store studentaksjon. Gjennom hele MF sin historie har de årevis aksjonene hvor studenter og lærere deltar vært selve ryggraden i «MF's kontaktvirksomhet». I år arrangeres «aksjon MF-norge rundt» i tidsrommet 15.-19. mars. Parallelt med «aksjon MF-Norge Rundt» arrangeres også kandidat-turene for praktikum til Møre og Nord-Hålogaland bispedømmer. Det er første gang disse reisearrangementene samordnes på denne måten.

Det er mange gode grunner til å arrangere slike aksjoner. For det første er de en av de viktigste kontaktpunktene mellom de mange menighetene og MF-miljøet. Dermed bidrar de på en fin måte til å knytte en personlig og nær kontakt mellom studenter og lærere. Viktig er også

den anledning studentene får til å orientere seg i «det kirkelige norges-kart» ved å få innsyn i hvordan menighet og skole organiserer og prioriterer sitt arbeide ulike steder i landet. Studentenes anledning til å holde andakter, prekener, vitnesbyrd samt informere om studiene ved MF, m.m. er også viktige erfaringer i et MF-studium.

Forutsetningen for «aksjon MF Norge rundt» er samarbeidet med de lokale representantene i menigheter, skolen og organisasjonene. Uten mye gjestfrihet og god vilje fra lokale MF-venner hadde ikke aksjonen vært mulig å gjennomføre.

Vi håper våre studenter og lærere også i år vil bli tatt godt imot, og oppfordrer dere alle til å be for aksjonen og de som skal ut å reise.

Takk for:

- all omsorg for MF i året som gikk og for alle gaver som ble gitt til virksomheten.
- de nye studentene som nå er innskrevet ved vårsemesterets begynnelse og for alle som fortsetter studiene ved MF.
- lærerne på MF

Be for:

- undervisningen og forskningen ved MF i 1990, særlig for den nye studieordningen for teologistudiet som nå settes i verk.
- landsaksjonen «MF Norge Rundt» og kandidatturene i mars. Be for gruppene som reiser ut for gruppene som reiser ut og alle som tar i mot dem i menighetene, på skolene, på aldershjemmene og andre steder som blir besøkt.

Saker eller mennesker

Av fungerende rektor Asbjørn Hirsch

I år er jeg pendler. Jeg reiser mellom Trondheim og Kateketseminaret på Majorstua. Jeg lærer mye av å reise.

Nedover reiser jeg med fly. Nå har jeg lært meg fly-passasjer-rollen. Det er mest menn som har denne rollen. Flyturen er travel og upersonlig. Vi som reiser kommer fra et møte og skal til et møte. Vi snakker ikke sammen. Det tryggeste er å ta opp avisa eller sakspapirene eller rett og slett sove.

Hjem igjen reiser jeg med tog. Det tar lenger tid å tilegne seg tog-passasjer-rollen. Den er ikke så entydig. Det er så mange som reiser med toget, og de er så forskjellige. Togkulturen er mer folkelig. De som reiser har god tid. Matpakka kommer fram sammen med termosene og praten går. Det er til og med lov å snakke med folk en ikke kjenner.

Jeg følte meg ikke hjemme på toget til å begynne med. Flykulturen passet bedre for en travel rektorvikar. Jeg har sekken full av «saker»; motepapirer og bøker som skal leses, referater som skal skrives og undervisning som skal planlegges. – «Det skal bli godt å få sitte i fred og ro og få arbeide uten avbrytelser av noe slag», – tenkte jeg.

Men der tok jeg feil. På toget er det jo lov å snakke med hverandre, kanskje det til og med er uoflig å la det være. Personen ved siden av meg begynner selvfølgelig å prate. Hvor langt skal jeg? Hva driver jeg med? Hva leser og skriver jeg? Dermed er samtalen igang. Det er ingen grenser for hva vi kan snakke om på en togreise med et menneske vi aldri skal møte igjen. Asylsøkeren forteller om sitt hjemland og om håp og frykt i det nye landet. En enslig mor beretter om kampen i hverdagen. Jeg møter pensjonisten som skal i begravelse og barnet som skal på besøk hos bestemor i Fauske. Jeg

snakker om kateketene og kirken og noen ganger om Gud. Men jeg gremmer meg litt over «sakene» mine, som blir liggende urørt i sekken.

Jeg tror Gud holder på å lære meg noe: Mennesker er viktigere enn saker. Jeg har hørt det før og burde ha lært det for lengst. Selvfølgelig er menneskene som åpner seg og vil dele livet sitt med meg viktigere enn papirene mine. Jeg prøver å lære det, men kanskje lærer jeg det for sommeren kommer: Mennesker er viktigere enn saker.

Salme 8, 4-7.

Professor Hans Kvalbein med ny Matteus-kommentar:

Guds rike er et bakvendtland

Av Nils-Petter Enstad

Matteus-evangeliet tegner et bilde av Guds rike som et bakvendtland der de minste er de største, der de siste er de første, der syndere blir rettferdige og hvor fattige blir rike. Det er professor Hans Kvalbein som på denne måten oppsummerer noen av de inntrykkene han har etter å ha gjort ferdig en Matteus-kommentar i to bind. Kommentaren er på markedet i disse dager, og med den er Bibelverket fullført.

Opprinnelig var det meningen at professor Sverre Aalen skulle skrevet Matteus-kommentaren for Bibelverket, men etter hans død i 1980 gikk oppdraget til Hans Kvalbein. Arbeidet ble sluttført under Kvalbeins forskningsstermin forrige studieår.

Sentralt i MF's pensum

Matteus-evangeliet har alltid stått sentralt i Menighetsfakultetets pensum, understreker Hans Kvalbein overfor Lys og Liv. Dette skriftet har også tradisjonelt hatt en særstatus i kirken. Det ble regnet som det første av evangeliene, og det ble regnet som kirkens evangelium på en helt spesiell måte.

– Det var ikke tilfeldig at professor Frøvigs mest kjente arbeid er den store Matteus-kommentaren hans. Matteus-evangeliet og brevet til romerne er fremdeles viktige skrifter på studieplanen til Institutt for kristendoms-kunnskap, sier professor Kvalbein, som selv er instituttstyrer for dette.

Alle bibellesere utvikler en viss forkjærlighet for enkelte skrifter eller skriftsteder framfor andre, og Hans Kvalbein ser ikke noe galt i det.

– Vi har jo tradisjoner helt tilbake til Martin Luther når det gjelder det. Han regnet Johannes-evangeliet og brevet til romerne for å være kjernen i Det nye testamente, mens han plasserte enkelte andre skrifter i randen

av kanon. Men slike oppfatninger må ikke hindre oss i å se den bibelske helheten, understreker Hans Kvalbein, som mener at man bommer på målet dersom man legger nøyaktig like stor vekt på hvert eneste ord som står i Bibelen.

Domstanken fremtredende

– Under arbeidet med denne kommentaren er jeg blitt slått av hvor fremtredende domstanken er i Matteus-evangeliet, fortsetter Hans Kvalbein, og viser til hvordan dette preger mange av de ordene Jesus sa, og mange av liknelsene hans.

– Heller ikke Guds eget folk går fri. Man er ikke innenfor en gang for alle, men hele tiden spørres det etter troens frukt i mitt liv. Det som sies om Israel i Jesu samtid, gjelder også kirken. Det blir en hovedtanke i Matteus-evangeliet at Guds dom er målet for våre liv, slår Hans Kvalbein fast.

«Disse minste»

Parallellt med de strenge domsordene i Matteus-evangeliet, finner man en betegnelse på disiplene som ikke brukes i de andre evangeliene, og det er når Jesus kaller disiplene «disse små» og «disse minste».

– I disippeltalen i Matteus 18 er ansvaret for «disse små» et gjennomgangstema: Omsorgen for dem – de kan jo gå seg bort! En skogbruker

ser verdi i de små trærne i et plantefelt fordi han vet at de blir store trær med tiden. I Guds rike er det ikke slk. Der har de små «trærne» verdi i seg selv. Derfor skriver jeg også i kommentaren at Guds rike på mange måter er et bakvendtland, sier professor Hans Kvalbein.

Disiplene i skole

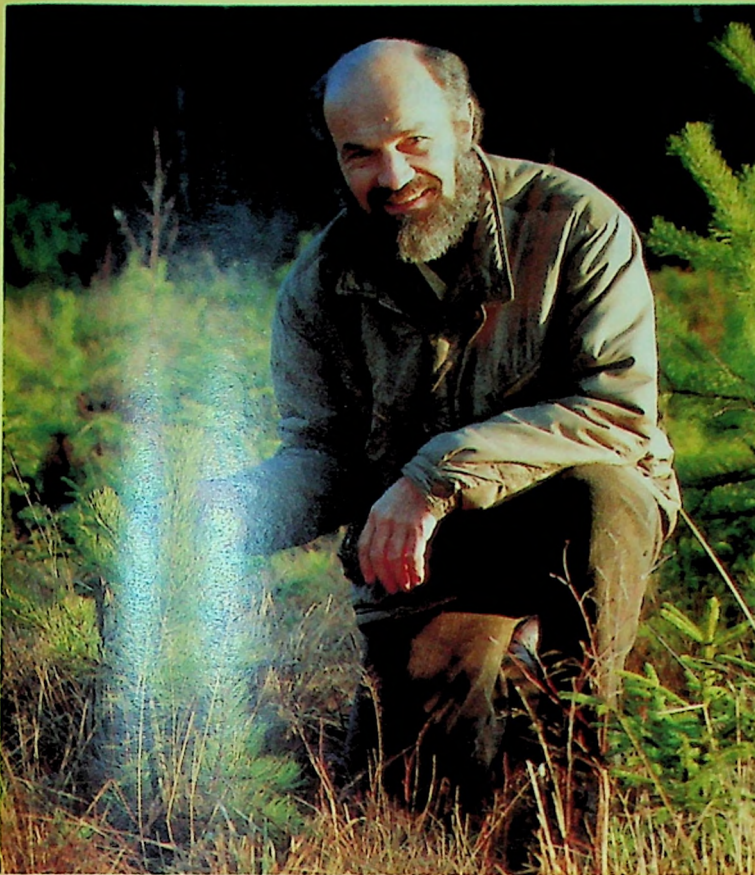
Den klare understrekningen av at disiplene var i skole hos Jesus, er også et trekk ved Matteus-evangeliets disippelstoff som Hans Kvalbein har sanset for under arbeidet med sin tobinds-kommentar.

– Jesus var læreren, og han var Den Ene Læreren, sier han.

– Disiplene blir aldri annet enn lærs-svenner, elever. Jesus forbyr dem jo også å la seg kalle lærere. Han advarer dem mot å dyrke forskjeller og prestasjoner. Det er unektelig en tanke å ta med seg når man har tittelen «professor»: Som kristen er jeg permanent i skole og i lære hos Jesus Kristus. Det er også et viktig synspunkt både på menighetsarbeid og arbeid på Menighetsfakultetet: Vi skal få hjelpe hverandre til vekst og modning som med-elever i Jesu skole.

Kvinnenes rolle i pasjonshistorien

Under arbeidet med pasjonshistorien, var det ett trekk som slo ham, fortsetter Hans Kvalbein, og det var den

I Guds rike har de små trærne verdi i seg selv, sier professor Hans Kvalbein.
(Foto: Lars Ove Kvalbein)

rolle de kvinnelige disiplene spilte i dette.

– Det begynte med en kvinne som – under protest fra disiplene! – salvet Jesus til hans jordeferd. I den forbindelse sa Jesus et eiendommelig ord: Overalt i verden hvor evangeliet blir forkynt, skal også det hun gjorde, fortelles til minne om henne. Det har vi nesten glemt. Teksten er ikke med i noen av prekentekstene. Det fortsetter med kvinnene ved Jesu kors, og fullføres ved kvinnene som var de første som fikk vite om oppstandelsen. Det er «disse små»-prinsippet en gang til, mener Hans Kvalbein.

– Ellers hadde jeg stor glede av å arbeide med pasjonstekstene mens jeg skrev denne kommentaren, særlig siden det falt seg slik at jeg arbeidet

med denne delen under faste- og påsketiden i fjor. Om jeg som forfatter kan få komme med et forslag, vil jeg foreslå at man leder kapitlene om pasjonstekstene i faste- og påsketiden, sier han.

Et hjelpemiddel

Hans Kvalbein er opptatt av at en kommuntar bare er et hjelpemiddel. Forfatteren står i en prosess og leseren står i en prosess, og en kommentar kan ikke utrette mer enn å aktivisere arbeidet med bibelordet hos den enkelte.

– Når dette blir mer enn kunnskap, når bibelordet blir levet liv og bærer frukt, da er man i ferd med å nå målet, sier Hans Kvalbein til slutt.

Vellykket høst-aksjon!

I tidsrommet 16.–22. oktober ifjor ble all undervisning ved MF stanset for å gi de ansatte anledning til å gjøre en ekstrainsats for å få redusert MF's gjeld.

Reiseaktiviteten ble fort og fremst konsentrert om de fire bispedømmene Møre, Bjørgvin, Stavanger og Agder, men forøvrig var det stor aktivitet i menigheter over hele landet.

Fllestparten i lærerkollegiet samt en god del studenter var i disse dagene på besøk i en rekke menigheter.

Det ble satset mye på at aksjonen skulle gi resultater. Idag, når resultatet er klart, fylles vi med både takknemlighet og glede. Nettoresultatet ble 400.000,- samt flere hundre nye givere.

Gjennom denne spalten vil vi få takke enhver som gjorde denne aksjonen mulig. At MF's gjeld er blitt redusert betyr svært mye for driften – derfor hjertelig takk til enhver!!

*Trond Solvang
Informasjonssjef*

Lærerne fra seksjonen for systematisk teologi vil skrive artiklene i denne spalten i de tre første utgavene av *Lys og Liv* i 1990. Først ute er vit.ass. Harald Hegstad, som skriver om temaet *Hva er et menneske?*

Harald Hegstad har under sin tid som vitenskapelig assistent ved Menighetsfakultetet arbeidet med en avhandling om *Trosbekjennelsens problem i Leiv Aalens teologi*, ved siden av at han har arbeidet med undervisning.

Hva er et menneske?

Av Harald Hegstad

De aller fleste vil på en eller annen måte være enig i at det er noe som heter *menneskeverd*, dvs. at mennesket har en bestemt verdi som gjør at det som menneske eier visse fundamentale rettigheter. Men enigheten blir straks mindre dersom en spør hva som *begrunner* menneskeverdet, altså hva som *gir* mennesket dets verdi. På dette spørsmålet finnes det en rekke forslag til svar, både av filosofisk og teologisk karakter.

Det som gjør spørsmålet om hva som begrunner menneskeverdet spesielt aktuelt, ikke minst i vår tid, er at svaret på det spørsmålet har betydning for et annet spørsmål, nemlig *hvilke* mennesker som har del i dette menneskeverdet. Eller sagt på en annen måte: Hvilke former for menneskelig liv er det som kan sies å være et menneske i ordets egentlige betydning?

Debatt

At svaret på et slikt spørsmål er alt annet enn selvsagt, vise ikke minst den siste tids debatt om menneskelivet ved livets ytterpunkter. Kan et foster eller et befruktet egg sies å være menneske? Hvis, ikke hva betyr så det for retten til liv? Og hva med den sterkt svekkede gamle? Skal ikke slike heller få hjelp til å do istedenfor at et lite menneskeverdig

liv skal føres videre?

Kristendom og humanisme har mye felles på mange punkter, ikke minst når det gjelder et etisk engasjement for menneskelivets verd og ukrenkelighet. Når en likevel har opplevd at kristne og humanister har stått mot hverandre i spørsmålet som har med menneskelivets ytterpunkter å gjøre, har dette sin grunn i at kristendom og humanister begynner menneskeverdet ulikt og dermed har ulikt syn på nå et menneskeliv fullt og helt kan sies å være et menneske.

Mennesket selv

Humanismen (i hvert fall i den sekulære utgave) kjenner, når det kommer til stykket, ingen høyere virkelighet enn mennesket selv. Derfor blir den også nødt til å forankre menneskeverdet i mennesket selv. Dette betyr igjen at man må forankre menneskeverdet i det som skiller mennesket ut fra dyrene, og her peker man i alminnelighet på størrelser som menneskets høyt utviklede intelligens og særegne jebvissthet. Konsekvensen av en slik måte å bestemme det menneskelige, og dermed det som menneskeverdet er forankret i, blir svært ofte at bestemte former for menneskelig liv faller utenfor. Et foster blir f.eks. noe som vel har muligheten for å bli et

menneske, men som likevel ikke er det, og som dermed ikke har samme krav på beskyttelse som det fødte menneske.

Gradert

Et menneskesyn som forankrer menneskeverdet i menneskelige egenskaper, vil alltid stå i fare for å bli *reduksjonistisk*, dvs. at man reduserer det spesifikke menneskelige til bestemte menneskelige egenskaper, og dermed åpner opp for en forståelse av noen mennesker som mindre mennesker enn andre. Resultatet blir med andre ord ofte et *gradert menneskeverd*.

Et kristent syn på mennesket kjenetegnes fremfor alt av at det forankrer menneskeverdet i noe utenfor mennesket selv, nemlig i Gud. Det samme gjelder også spørsmålet om hva et menneske er for noe, dvs. hva det er som gjør mennesket til menneske. For et kristent menneskesyn ligger ikke svaret som for humanismen i en eller annen av menneskets egenskaper, – svaret ligger i Guds bestemmelse av mennesket.

Skapt av Gud

I 1. Mos. 5,2 heter det at Gud gav de første mennesker navnet «menneske». Navnet «menneske» knyttes her ikke til bestemte egenskaper,

men til to bestemte individer som Gud hadde skapt. Om disse to individer heter det at de var skapt «i Guds bilde» (1. Mos. 5,1), og nettopp denne gudbilledligheten er det også som ifølge urhistorien gir menneskelivet et særlig vern (1. Mos. 9,6). Dette vern er imidlertid ikke bare noe som gjelder de første mennesker, men alle etterkommere av de første mennesker. Liksom Adam ble skapt i Guds bilde, blir også Adams barn født i Adams bilde (1. Mos. 5,3).

I dette ligger også svaret på hva et menneske er. Et menneske er i et bibelsk perspektiv ethvert medlem av menneskeslekten. Som barn av en menneskelig mor og far er vi alle (fosteret og den sterkt senile inkludert) Adams barn, og er derfor like mye skapt i Guds bilde som han var. Fordi gudbilledligheten ikke er knyttet til noen bestemt egenskap som man kan ha mer eller mindre av, er det heller ikke rom for noen gradering av menneskelivets verdi. Derfor har alt menneskelig liv det samme krav på vern og beskyttelse.

Angår vårt daglige liv

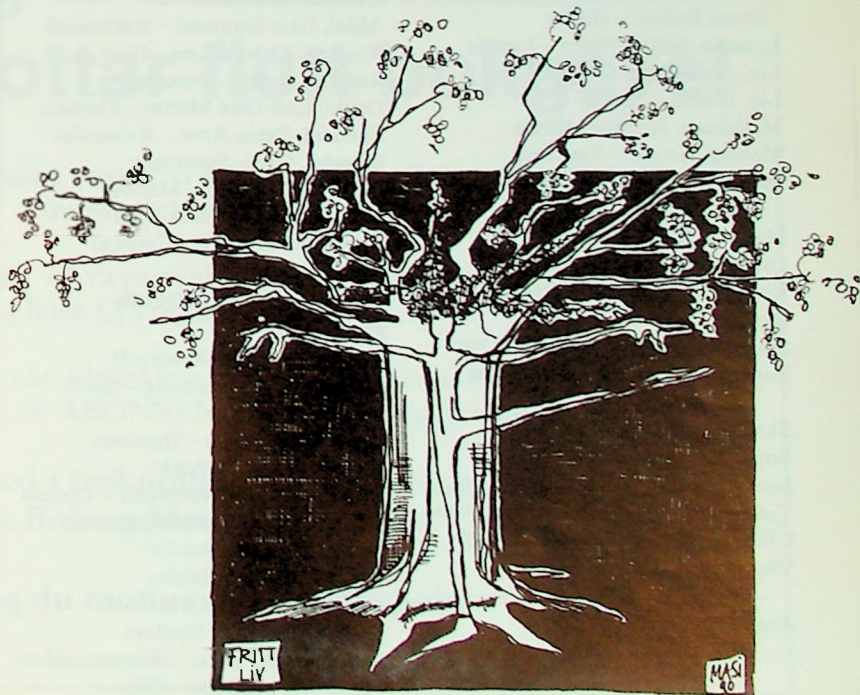
Til slutt en side av saken som ligger meg spesielt på hjertet: Kristnes tale om menneskeverd har av og til lett for å få noe visst teoretisk over seg, noe som angår en bestemt sak, og ikke så mye vårt daglige liv. Men tenker vi etter, har tanken om at alle mennesker har det samme verd betydning for mer enn f.eks. abortspørsmålet. Saken er jo at det finnes utallige måter å krenke menneske-

verdet på, ikke minst i vår daglige omgang med mennesker. Behandler vi virkelig alltid hverandre som mennesker med en uendelig verdi? Eller vurderer og graderer vi når det kommer til stykket mennesker etter de evner og egenskaper de har? Er det i så fall en slik vurdering som kommer til uttrykk i den lave status f.eks. funksjonshemmede mennesker får i vårt samfunn?

Også på dette feltet ligger det utvilsomt nok av utfordringer i for lengelsen av et kristent syn på mennesket og dets verd.

Spørsmål til samtale:

1. Hva betyr det at mennesket er skapt i Guds bilde, og hvilke konsekvenser har et slikt syn?
2. På hvilke måter krenkes i dag menneskers verd, og på hvilken måte er vi selv delaktige i slike krenkelser? Hva kan den enkelte av oss gjøre for å hindre at dette skjer?

Eksamen avlagt ved MF høsten 1989

Grunnfagseksamen:

Andresen, Kenneth – Stokke
 Andersen, Torill Elisabeth
 – Klavestadhaugen
 Belden, Anitha – Oslo
 Bjerkestrand, Dagfinn Nils – Rensvik
 Bøe, Tore Dag – Kristiansand
 Egeland, Marit Synnøve
 Tønnesland – Kristiansand
 Eikeri, Dag Einar – Oslo
 Ellingsen, Ingunn – Granvollen
 Engedal, Rune – Haugesund
 Engen, Nina Margret – Brønnøysund
 Espe, Berit Helene – Lillestrøm
 Hallingby, Edle Dorothea – Hønefoss
 Hansen, Bjørn-Tore Nyrud – Oslo
 Haugen Tormod – Strømmen
 Hjemdal Per – Grimstad
 Holen, Ole Andreas – Trondheim
 Holter, Michael – Årnes
 Johannesen, Jan Petter – Tolvsrød
 Johansen, Synnøve Solbakken – Lier
 Klevberg, Kyrre – Rykkinn
 Knutsen, Per Gøran – Sortland
 Larsen, Bodvar – Holter
 Leinebø, Solfrid Helen – Leinøy
 Lie, Anne-Torill – Mysen
 Lie, Jostein – Hamar
 Mathiesen, Jeanette – Hinna
 Meberg, Kristin – Tønsberg
 Mikalsen, Ragnhild Helene
 – Kristiansand
 Mæland, Bård – Oslo
 Omdal, Lars Johan – Oslo
 Ringøen, Svein Tore – Bekkestua
 Råstad, Asbjørn – Stavsjo
 Shum, Anthony Chee Wah – Oslo
 Sinnes, Audhild Sofie Bull-Njaa
 – Røyneberg
 Skaaheim, Helge – Oslo
 Smemo, Helge – Oslo
 Sterud, Birgitte – Kolbotn
 Tjøstheim, Lars Harald – Haugesund
 Ullaland, Solveig – Sørceidegrend
 Vikre, Marit Sofie Teistedal
 – Grimstad
 Aas, Inger Johanne – Moss

Mellomfagseksamen:

Askeland, Kjell Peder – Danvik
 Braut, Mari – Sandnes
 Bredholdt, Anne Solfrid – Hamar
 Engelsviken, Marie Elisabeth – Oslo
 Halle, Ragnhild – Stavanger
 Hovland, Liv Birgithe – Oslo
 Iversen, Johan – Sandnes
 Kinn, Birgit – Kallak
 Moe, Mariann – Hemnes
 Punsvik, Marit Barkved
 – Holmestrand
 Rasmussen, Rune Nordvald – Oslo
 Skoglund, Karin – Gran
 Stalleland, Gudrun Marie –
 Grimstad
 Tonstad, Svein – Vennesla
 Valen, Hanne Kasbara – Oslo
 Viberg, Inger Marie – Oslo
 Wroughton, John Ricard – Oslo
 Aamdal, Solvår Grægvold
 – Vennesla

Embetsseksamen:

Afdal, Geir Sigmund – Rakkestad
 Blucher, Richard Lee – Oslo
 Bækken, Inger – Drammen
 Dahle, Lars Olof Martin – Uppsala
 Egeland, Svein Arve – Kvinesdal
 Espedal, Gry – Stavanger
 Hinderaker, Bjørn – Mandal
 Risholm, Arne Leon – Fjell
 Syvertsen, Jan Erik – Tonstad

Praktisk - teologisk seminar:

Kjetil Glimsdal – Reinsvoll
 Jørund Nikolai Grønning – Stads-
 bygd
 Bernt Olav Jensen – Bremnes
 Klara Myhre – Hebekk
 Odd Erling Vik Nordbrønd – Lerstad
 Michael Onsrud – Kolbjørnsvik
 Frank Oterholt – Askim
 Trond Pladsen – Halden
 Anton Punsvik – Kjeldbotn
 Even Tengedal – Sandnes
 Jørn-Henning Theis – Blomsterdalen
 Morten Zakariassen – Oslo

**BIBEL OG
MISJON**
 –Bibel og teneste
 – Studieline
 –Bibelkurs

**BIBEL OG
MEDIA**

**BIBEL OG
MUSIKK**
 Attraktive ekskursjonar til ut-
 landet. Velkomen til solid under-
 visning og inkluderande felles-
 skap i eit moderne skoleanlegg.

**BIBELSKOLEN BILDØY
BERGEN**

5353 STRAUME Tlf 05-33 00 44

Tekstsamlinger fra IKO-forlaget

Iko-forlaget har i år gitt ut to interessante samlinger med tekster til bruk ved forskjellige anledninger. Den naturlige progresjon vil være å nevne «Størst er kjærligheten» først, der Egil Elseth har plukket ut tekster om samlivet, deretter «Ved sengekanten», som består av sanger, dikt og bønner. Denne er blitt redigert av en komite som har bestått av Finn Wagle, Liv Hægeland Andersen, Helge Bøe, Julie Eckhoff og Jorunn Elisabeth Berstad Weyde.

Samlingen med samlivstekster spenner vidt, fra Nordahl Griegs meget sommerlette «Sykkelstyre»-dikt, til bibelttekster fra Det Gamle og Det Nye Testamente. Herman Wildenweys underfundige dikt om møtet mellom presten og ungjenta er

med; Jakob Sandes bittert-venodige «Jenta i veven» er med, og det samme er Märtha Tikanens bitre «Behåll dina rosor» og — ikke minst! — Inger Hagerups ubeskrivelige dikt «Episode», om ekteparet som etter mange års samliv ikke har noe mer å si hverandre eller gi hverandre.

«Ved sengekanten» formidler sanger, dikt og bønner som man — eksempelvis — kan synge, lese eller be sammen med sine barn om kvelden. Hovedtyngden av sangene og diktene har et kristent innhold, men også her er diktere som Inger Hagerup og André Bjerke representert. Det er med andre ord lagt opp til kosestunder på sengekanten med de håpefulle.

Nils-Petter Enstad

Egil Elseth (red.)

STØRST ER KJÆRLIGHETEN
Tekster i utvalg

IKO-forlaget
111 sider

Finn Wagle m.fl. (red.)

VED SENGEKANTEN
Sanger, dikt og bønner

IKO-forlaget
86 sider

VERVE-KAMPANJE

VERVE-KAMPANJE

Verv nye Lys og Liv-abonnenter og du mottar flott bokgave!

Gjennom en vervekampanje ønsker vi å nå ut til enda flere med informasjon fra Menighetsfakultetet.

Vi håper så mange som mulig vil være med å spre MF-informasjon på denne måten, og husk Lys og Liv er GRATIS.

For synlig å uttrykke vår takknemlighet til deg som verver nye
LYS OG LIV ABONNENTER tilbyr vi følgende:

**Verv 3, og bli med i trekningen om 7 gavekort á kr 500,-
hos Bok og Media bokhandel**

VERV 7, eller fler og du mottar «En bønnebok» (verdi kr 68,-)

Takk for innsatsen

Nestleder i MF-styret, rektor Finn Andersen, takker førstelektor Helge Kvanvig (til venstre) og professor Axel Smith (til høyre) for godt utført lærergjerning ved fakultetet.

(Foto: Nils-Petter Enstad)

Tilsammen hadde de 35 års lærergjerning ved Institutt for kristendomskunnskap bak seg, de to lærerne som ble takket for innsatsen under semesteravslutningen for jul. De to var professor Axel Smith og første-

lektor Helge Kvanvig, som sluttet for å bli henholdsvis pensjonist og rektor ved Diakonhjemmets høyskolesenter.

Ved den offisielle semesteravslutningen var det dekanus, professor

Magne Sæbø, som takket de to, mens talerrekken var adskillig lenger ved middagen for lærere og ansatte samme dag. Rektor Finn Andersen, nestleder i MF's styre, takket på vegne av styre, og berømmet de to avtrappende lærerne for deres fremragende pedagogiske evner.

Professor Axel Smith, som ble ansatt ved Instituttet i 1969, har fulgt dette gjennom nesten hele dets historie, og er ved sin avgang instituttets nestor. Han har vært knyttet til seksjonen for systematisk teologi, og har hovedsaklig undervist i etikk. Førstelektor Helge Kvanvig har vært ansatt ved instituttet siden 1974. Han har vært lærer ved den gammeltestamentlige seksjonen.

ved hjelp av ett av de mange Skriftens ord han så ofte brukte for å legge kandidatene oppdraget riktig på sinnet: «Det at jeg forkynder evangeliet er ikke noe jeg kan rose meg av, for det ligger på meg som en tvang. Ve meg, om jeg ikke forkynder evangeliet» (1. Kor. 9,16).

Bispekollegiet fikk i Erling Utne et markert medlem og Agder bispedømme en nidkjær biskop. Gjennom hele sin bispegjerning (1973–1983), og såvel før som senere har han talt tydelig og klart om mangt et spørsmål som sto på kirkens dagsorden. Noen vil sikkert si for entydig, der bibelmaterialet kunne synes noe mer åpent til å dra de altfor bastante konklusjoner. Men enda flere vil takke Erling Utne, ikke minst for måten han hele tiden har vært en Skriftens bannfører på.

Til jubileumsdagen kommer det ut et festskrift med tittelen «Sannheten tro i kjærlighet» (sml. Ef. 4,15). Den formaning har noe å si til oss alle i Den norske kirke. Den sier også noe særskilt om jubelanten. Derfor har han, som få andre, venner i så mange (og så mange forskjellige) arbeidslag i kirken.

Kolleger og venner i Gydas vei, og MF-venner over hele landet, takker for trofast innsats gjennom mange år i fakultetets tjeneste og ønsker Guds rike signing over dagen og dagene.

Tore Kopperud fung. rektor

Erling Utne – 70 år

Onsdag 7. februar 1990 er det 70 år siden Erling Utne så dagens lys i Larvik, og sikkert er det at mange vil sende ham sin hilsen. Det er svært naturlig at Menighetsfakultetet stiller seg i rekken av gratulanter, ja langt fram i rekken til og med.

Erling Utne var rektor ved vårt praktisk-teologiske seminar i årene 1970–73, for han ble kalt til Kristiansand som biskop. Så godt som hele sin bispetid var han også medlem av MF's forstanderskap (1974–83), hvorav de første årene som formann (1974–77). Det bør vel, nærmest i parentes, legges til at han også har sin utdannelse fra Menighetsfakultetet.

Da rektoratet etter Bjarne Weider skulle besettes, ble styret gjort kjent med at kandidatene gjerne så Erling Utne som ny praktikumsrektor. Og da ryktene begynte å gå om at han var på tale som biskop i

Agder, gikk det igjen bud til styret, denne gang fra kolleger og tillitsvalgte gjennom tre år med bønn om at styret måtte gjøre det som var mulig for å beholde Erling Utne på Praktikum.

Vi vet alle hvordan det gikk. Praktikum mistet en svært avholdt rektor etter bare tre års gjerning. For kort virketid til å få satt dype faglige spor. Men det var nok til å få iverksatt den praktikumsreform som vi den dag i dag ser hovedstrukturen av. Og mer enn dette – det var nok til å sette spor av aller største betydning i mange kandidaters liv og tjeneste!

Hverdagen ble, i ikke liten grad, beslaglagt av den praktiske sjelesorg. Av fag sto nok homiletikken (prekenlæren) ham nærmest. Men engasjementet og intensiteten var ikke mindre i mang en time i pastoral-lære. Kanskje kan vi fange det inn

Kristin Aalen Hunsager og Audgunn Oltedal:

Inn i genalderen

Det norske Samlaget
Oslo 1988
180 sider

Bioteknologi, gentester, genterapi, kloning, genspleising, DNA-molekyl odv. – alt sammen *begreper* som vi jevnlig møter i media for tiden. Og nye, interessante *problemstillinger* dukker stadig opp: Er det forsvarlig å drive med forskning på nylig befruktede menneskeegg som befinner seg i et laboratorium? Kan vi akseptere at det overføres veksthormon-gen fra mennesker til griser? Bør vårt samfunn tillate at firmaer tar patent på nye bakterier, planter og dyr som er blitt dannet ved endringer av arvestoff?

Hvem av oss føler seg ikke mangelfullt orientert og følgerig usikker i møtet med slike moderne begreper og problemstillinger? Reaksjonen kan lett bli passivitet i forhold til noen av de største utfordringer som nyere teknologi stiller menneskeheten overfor.

Den foreliggende boka er verdifull, særlig for oss som ikke har en faglig bakgrunn i biologi eller medisin. Her får vi en allsidig *innføring* i en rekke områder av den såkalte bioteknologi. Her bruker man levende celler eller deler av slike til å fremstille eller endre produkter, forbedre planter og dyr eller utvikle mikroorganismer. Gjennom beskrivelser og intervjuer formidler forfattere kunnskap om hva som foregår av forskning, behandling og produksutvikling innen human- og veterinærmedisin, havbruk og plante- og dyreforedling. Eksemplene er særlig hentet fra USA, England og Norge. Den skriftlige fremstillingen har en journalistisk, populær og lettfattelig form. Iblant kan imidlertid presentasjonen bli noe overflattisk. Det legges vekt på å få fram de vanskelige, etiske spørsmål som melder seg i

forbindelse med den nevnte teknologi. Her blir det ofte mer spørsmål enn svar, og særlig på dette punkt viser boka at den også har sin begrensning.

Hva sitter man så igjen med etter lesningen? Et sterkt inntrykk av de muligheter og farer som moderne bioteknologi innebærer: På den ene side skapes *forventning* til hva vi kan oppnå når det gjelder fremstilling av medisiner og andre pro-

dukter, nøytralisering av sykelige gener, økt matproduksjon osv. På den annen side fylles man av *betenkelighet* over den risiko vi står overfor mht. manipulering med menneskelig arvestoff, ødeleggende inngrep i naturen osv. Mest av alt motiverer boka til *årvåkenhet* fra alle samfunnsborgeres side og til aktiv debatt om styring av og retningslinjer for virksomheten.

Lars Østnor

Festskrift til professor dr. Ludvig Munthe

Professor dr. Ludvig Munthe fyller 70 år søndag 22. april. Ved denne milepælen vil Egede-instituttet og Norsk Tidsskrift for Misjon gjerne markere han store innsats som mangeårig misjoneprest, forsker og lærer, både på Madagaskar og i Norge.

Festskriftet vil utgjøre et dobbeltnummer av Norsk Tidsskrift for Misjon. Tidsskriftets abonnementer behøver derfor ikke å bestille skriftet spesielt. Men festskriftet vil sikkert interessere mange andre også: venner, kolleger og misjonsinteresserte. Disse vil kunne bestille festskriftet hos forskolektor Tormod Engelsviken ved Det teologiske Menighetsfakultet.

Blant bidragsyterne til festskriftet finner vi kjente MF-navn som profesorene O. G. Myklebust og Åge Holter. Forskolektorene Tormod Engelsviken og Arild Romarheim har skrevet artikler, mens Det Norske Misjonsselskap er representert ved artikler av biskop Bjørn Bue og professor Jan-Martin Berentsen. Tre Madagaskar-misjonærer har også levert sine bidrag.

I tillegg til misjonshistoriske artikler, vil det være allsidig stoff omkring kulturmøtet, stedegengjørelse og arbeidet med dokumentasjon og arkiv, som Munthe selv bidro så mye til. En fylldig bibliografi vil gi en oversikt over Munthes innsats som forsker og skribent.

Pris: Kr. 160.-

Jeg bestiller eks. av Festskrift til professor Ludvig Munthe.

Navn: Adr:

Postnr: Sted:

Sendes: Førstelektor Tormod Engelsviken, Gydas vei 4, 0363 Oslo 3.

Retur:

MF Kartotek

Gydass vei 4, 0363 Oslo 3

Ved varig adresseendring vennligst returner bladet med påført ny adresse.

Største gave i MF's historie

Halv million i julegave

Noen dager før jul kom der inn på Menighetsfakultetets gavekonto, den største enkeltgave som er gitt i fakultetets 81-årige historie. Det var Leif Ingvar Gundhus, også han 81 år, som med en gave på 500.000 kroner skrev sitt navn inn i MF's givervhistorie. Gaven fra Gundhus «har alene reddet presteskolen ut av den økonomiske krisen i år», skrev journalist Øysten Grue i Aftenposten.

– Kirken trenger gode prester, sier Leif Ingvar Gundhus fra Åmot i Modum. Før jul ga han Menighetsfakultetet en halv million i gave. Foto: Trygve Indrelid, Aftenposten

Noe oppstyr ønsker Gundhus slutt ikke, selv om pengegaven denne gang ikke ble levert anonymt, skriver Øysten Grue videre. På spørsmål om den glade giveren har fulgt godt med i de økonomiske problemene Menighetsfakultetet har slitt med de senere år, svarer han benektende. Derimot hadde han funnet igjen en annonse som sto i Modum menighetsblad i 1972, hvor det sto nevnt at Menighetsfakultetet trengte penger for å betale et nybygg.

MF-bygget har han heller aldri sett. Han har ikke vært i hovedstaden siden 1959. Da var han på husdyrstilling på Ekeberg.

– Jeg har selv levd et nøysomt liv, sier han beskjedent. – Og selv om jeg ikke har vært så ofte å se i Heggen kirke i Åmot, så trenger vi gode prester. Det har ikke vært så lett å komme til kirken så lenge jeg hadde kuene å ta hånd om alene, forklarer han. Kuene måtte han levere ifjor. Da fylte han 80 år.

– Men jeg kom meg til kirken første påskedag i 1975. Som vanlig ble jeg litt forsinket fra fjøset, og nådde først fram idet prost Rødberg gikk på prekestolen. Under ofringen ga jeg 25.000 kroner til Menighetsfakultetet, sier han, og forteller videre at etter hans mening er det best å ikke ha noen penger.

Han har det enkelt. Men klarer seg. Leif Ingvar Gundhus rusler bort til vedovnen, karrer i glørne og putter tørr og god ved fra egen skog innpå, men han gjentar:

– Men gode prester tror jeg vi trenger.